

AKCJA NARODOWA

ROK III

WARSZAWA, 5 GRUDNIA 1937 R.

NR. 6

O BOWIĄZEK RUCHU NARODOWO - PAŃSTWOWEGO

Różnorodność wypadków w ostatnim, letnim i jesiennym okresie politycznym doprowadziła do wyrównania sytuacji przynajmniej na niektórych odcinkach życia polskiego.

Trzeba się zastanowić nad dwoma zagadnieniami w związku z wytworzoną sytuacją: czy owo wyrównanie sytuacji opiera się na trwałych wartościach, czy nie jest przypadkiem pozorne i złudne? I czy w tej konstelacji, w jakiej istnieje nie przynosi ono ze sobą zguby dla tego wysiłku, który zdołaliśmy wypracować w ciągu ostatniego półtora roku, czy też jest to może sytuacja sprzyjająca umocnieniu i kontynuacji tych wysiłków?

W Polsce lubimy wykonywać zadanie połowicznie. Zapewne, nasze położenie wewnętrzne, nasza sytuacja międzynarodowa, nasze trudności i konflikty nie ułatwiają jasnych, prostoliniowych rozstrzygnięć. Licząc się z rzeczywistością niejednokrotnie musimy dokonywać kompromisu, aby być z nią w zgodzie.

Chodzi tylko o to, aby połowiczność, która jest u nas wynikiem krzyżowania się sprzeczności panujących w polskim życiu, nie wchodziła nam w krew jako cecha charakteru, jako zasada, której nigdy nie wolno przekroczyć. Byłoby to zamykaniem przed Polską perspektywy dokonania wielkich, historycznych zadań, mogłoby ją ściągnąć do drobnej roli pośrednika w wielkich konfliktach i rozstrzygnięciach realizowanych na karcie historii.

Coś z tego już mamy w sobie i nie należy uważać tej wartości za błogosławioną. Polska nie może być papugą narodów, ale nie może też stać się kopciuszkiem, który pozostaje w kącie w momentach, kiedy na arenie życia odbywa się wielka przemiana dziejów. Jesteśmy narodem, który musi mieć szeroką ambicję odegrania roli w historii.

Rzeczy wielkie powstają z drobnych, codziennych wysiłków. Czasem nie zdajemy sobie nawet sprawy, że budujemy historię. I dlatego nie należy lekceważyć żadnego rozstrzygnię-

cia nawet w drugorzędnych, zdawałoby się, okolicznościach, a cóż dopiero mówić o wypadkach, które niewątpliwie kształtują nasze drogi rozwojowe.

Jesteśmy w okresie, który niesie nam tego rodzaju wypadki.

Jeśli co w nim niepokoi, to brak jasnej i wyraźnej linii w ich rozwoju. Świadomość szerokich mas dotycząca tej linii jest prawie żadna. Żyjemy z poczuciem ciągłych niespo-

dziańek i możliwych zmian, które z sezonu na sezon polityczny weksłują dotychczasowe tendencje na odmiennie tory. Huśtawka, na której jedziemy od pewnego czasu nie sprzyja stabilizacji poglądów w społeczeństwie, nie buduje twardego gruntu, na którym możnaby iść pewnym marszem.

Obowiązkiem ruchu narodowo-państwowego jest utrzymanie w tej

sytuacji poczucia syntezy zasad, które są warunkiem siły i żywotności życia polskiego. Poczucie to nie może oczywiście stwarzać postawy izolującej tego ruchu od całości zdarzeń, chociażby nie szły one po właściwej linii. Wchodząc w to życie jaknajszerzej rozrzuconym szeregiem, należy je atakować, ale w tej akcji nie zatracać poczucia ściślej, wzajemnej łączności i solidarności w walce. Ruch narodowo-państwowy, wspólnie z żywiołami uznającymi słuszną naszą syntezę, musi posiadać ambicję sformułowania i utrzymania kośćca ideowego dla Polski, a następnie zrealizowania go w życiu.

Jest to zadanie wymagające bohaterstwa wysiłku, którego nie może wypaczyć żadna, najbardziej nie sprzyjająca koniunktura.

Jesteśmy ruchem młodym, chociaż zasobnym w znaczne doświadczenie zdobyte w ciężkich walkach, jakie pokolenie nasze prowadzi od lat kilkunastu. Nie zdobyło ono dotąd należytego głosu w współkierownictwie życiem państwowym, aczkolwiek postulat ten jest bodaj jednym z zasadniczych warunków otrząśnięcia Polski z tych wszystkich przesądów przeszłości, jakie nas przesłaniają i utrudniają nakreślenie narodowi naszemu nowych dróg niezależnych od minionego okresu.

Jest obowiązkiem wszystkich czynników pokolenia nowego, które rozumieją wagę tej sprawy, aby wysunęły poruszony postulat w sposób zdecydowany i żądały jego realizacji. Wiemy, że w pokoleniu, które jest przed nami i które zdobyło niepodległość Polski znajdują się ludzie dobrze oceniający to zagadnienie. Reprezentanta tych tendencji widzimy przede wszystkim w osobie Marszałka Śmigłego-Rydza, który niejednokrotnie w swoich mądrych i przewidujących wystąpieniach dawał wyraz zdecydowanej woli powołania nowego pokolenia do aktywnego życia państwowego.

Pokolenie nasze winno współdziałać w tym kierunku i dopomóc własnym wysiłkiem do realizacji tego planu.

Książki godne polecenia:

- Jerzy Drobnik** — Przesilenie współczesnej polityki
Poznań 1929, str. 172 — cena 3,— zł.
- Ryszard Piestrzyński** — Naród w państwie
Poznań 1934, str. 186 — cena 3,— zł.
- Jerzy Drobnik** — W ogniu przemian
Poznań 1934, str. 140 — cena 3,— zł.
- Zdzisław Stahl** — Wstęp do polityki
Lwów-Warszawa 1934 r., str. 116 —
- Klaudiusz Hrabyk** — Nowe drogi w polityce narodowej
Lwów-Warszawa 1934 r., str. 110 —
- Jerzy Drobnik** — W ogniu przemian
Poznań 1934 r., str. 140 — cena 3,— zł.
- Jan Zdzitowiecki** — Ku lepszej przyszłości
Poznań 1934 r., — cena 0,50 zł.
- Ryszard Piestrzyński** — O co chodzi?
Poznań 1934, str. 76 — cena 1,— zł.
- Mieczysław Piszczkowski** — Przyczyny upadku Polski, a chwila bieżąca
Lwów-Warszawa 1934, str. 48 —
- Zygmunt Wojciechowski** — O nowoczesny polski obóz państwowo-narodowy
Poznań 1934, str. 48 — cena 1,— zł.
- Klaudiusz Hrabyk** — Kwestia żydowska
Lwów 1934 r., str. 46 — cena 1,— zł.
- Klaudiusz Hrabyk** — Sprawa ukraińska
Poznań 1935 r., str. 28 — cena 1,— zł.
- Janusz Makowski** — Na przełomie pokoleń
Poznań 1934 r., str. 58 — cena 1,— zł.
- Tadeusz Lehr-Spławiński** — Język polski, jako zwierciadło kultury narodu
Poznań 1935 r., str. 56 — cena 1,20 zł.
- Zygmunt Wojciechowski** — Myśli o polityce i ustroju narodowym
Seria I-sza Poznań 1935, str. 160 — cena 3,— zł.
- Ryszard Piestrzyński** — W nowym ustroju
Poznań 1935, str. 152 — cena 3,— zł.
- Klaudiusz Hrabyk, Mieczysław Piszczkowski, Zdzisław Stahl** — Nowa Konstytucja Polska
Lwów-Warszawa 1935, str. 81 — cena 1,50 zł.
- Zdzisław Stahl** — Listy polityczne
Lwów-Warszawa 1935, str. 72 — cena 0,50 zł.

Dyscyplina buduje, anarchia rujnuje

Walczymy o silną Polskę!

Od kultury partyjnej do kultury państwowej

Zdzisław Stahl ogłosił ostatnio cykl rozważań na aktualne tematy polityczne, zdążające do formułowania syntezy położenia politycznego. Jedną z tych syntez poniżej drukujemy.

Dzieje polskie od roku 1918 z punktu widzenia rozwoju politycznych form ustrojowych dadzą się podzielić na trzy okresy, przy czym ostatni, zaledwie rozpoczęty, obecnie właśnie przeżywamy.

Pierwszy trwał do maja 1926 r. i był dziełem przedwojennych formacji społeczno-politycznych, powstałych w ramach i w stosunku do zaborczej organizacji państwowej, rosyjskiej, niemieckiej, albo austriackiej. W istocie swojej był on próbą zorganizowania państwa, jako nadbudowy tych przedwojennych form partyjnych. Partie owe, jako fundament i podbudowa, próbowały wyemancypować z siebie centralną władzę państwa, jako wypadkową i nadbudowę swojego układu form, sił i wpływów.

Próba zawieść musiała, bo przedwojenne partie, zorganizowane w duchu nieodpowiedzialności za państwo, które było obce, albo nawet jego negacji, nie zdołały w sobie tego grzechu pierworodnego apaimstwowości przełamać. Rządy Sejmu, potem sformalizowane i próba utrwalenia w Konstytucji Marcowej, skopiowanej na zachodnio europejskim parlamentarystycznym, wszystko to załamało się pod naporem sił młodszych innego pochodzenia.

W roku 1926 Józef Piłsudski, jako szef żywiołów, kiedyś rewolucyjnych w stosunku do państwa zaborczego, a potem Wódz walk wyzwoleńczych i wojny zwycięskiej, dokonał zamachu stanu. Dokonał go w imię zasady rządu, jako pierwszego atrybutu suwerennej władzy państwowej. Wobec oczywistej niemocy przedwojennych partyj, wystąpić musiał element nowy, nieobciążony śmiertelnym grzechem współistnienia w zaborczym państwie. Element siły stał się odrodzonej suwerenności państwowej zdrową podstawą i twardym pionem — zgodnie z naturą rzeczy i historii.

Po zamachu majowym rozpoczął się okres drugi, budowania organizacji państwowej w oparciu o pion żywiołowej siły, młodego instynktu państwowej, uosobionego w Józefie Piłsudskim.

Konstytucja Kwietniowa jest owocem prawnym i uwieńczeniem tego drugiego okresu i zarazem otwarciem nowego, który od dwu przeszło lat przeżywamy.

Treścią trzeciego, czyli aktualnego okresu naszej ewolucji wewnętrznej, jest walka konstruktywnego ducha państwowego, który zwyciężył już w dziedzinie form konstytucyjnych o rozszerzenie zwycięstwa na organizację polityczno-społeczną.

Walka ta jest walką młodego ducha konstruktywizmu państwowego ze starym apaimstwowym partyjnictwem, które stało się dzisiaj ostoją i oparciem dla wszystkich czynników odśrodkowych, przeciwnych procesowi wewnętrznego wzmocnienia się Państwa Polskiego. Walka ta na płaszczyźnie organizacyjnej wyraża się w równoległych zjawiskach kruszenia starych formacji politycznych i tworzenia na ich miejsce nowych. Nowych o kierunku koncentrycznym oraz dynamice twórczej, które by stawały się elementem wielkiego procesu z jednoczenia narodowego.

W tej walce, pieniactwo, upór i lenistwo myśli, wystrojone w togę niezłomności charakteru i najświętszych zasad, posiadają często sprzymierzeńca w pewnej części opinii. Mianowicie w tej opinii, która tylko z boku i w roli obserwatora przy-

gląda się walkom politycznym, ale której znaczenie jest w pewnych okolicznościach rozstrzygające. Tam bowiem tkwią potencjalne siły, które uruchomić może nowy ruch polityczny, rzucający nowe idee. Nie politycznie zorganizowani bowiem, stanowiący znikomy procent społeczeństwa, ale szerokie masy bezpartyjnych tworzą właściwy rezerwuar sił dla grup politycznych, rzucających nowe idee i rozpoczynających nowe ruchy masowe.

I dzisiaj, w bieżącym okresie politycznym, ta szeroka opinia przede wszystkim musi zrozumieć istotę politycznych przemian, rozgrywających się przed jej oczyma.

Musi zrozumieć, że secesje, frondy i rozłamy, że wszystkie te zjawiska, składające się na rozkład partyjnych politycznych, to zjawisko dodatnie procesu przystosowania się form społeczno-politycznych naszego życia do własnej, polskiej formy polityczno-prawnej, wyrażonej w Konstytucji Kwietniowej. Musi zrozumieć, że w naszym wewnętrznym rozwoju historycznym po odzyskaniu niepodległości, forma konstytucyjna, jako pionierska, wyprzedziła formy społeczne (na przekór schematom rozwojowym XIX stulecia i wzorom zagranicznym) a rozłamowcy i secesjonisci są dzisiaj w polskim społeczeństwie nie produktami oportunistów, słabości i wstecznicstwa, ale przeciwnie ludźmi, walczącymi przeciw prądowi w imię ideałów wielkiej przyszłości polskiej.

Musi wreszcie szeroka opinia publiczna zrozumieć, że w chaosie tego burzenia i rozpadania się starych formacji partyjnych, rodzi się nasza, nowoczesna myśl i kultura państwowa, rodzi się idea odzyskanej suwerenności polskiej.

Jakżeż odmiennie jest rozumowanie partyjne od państwowego! Prawdziwa przepaść dzieli łatwe i ponętne formułki, te półfrazy, obliczone na efekt tłumy i półdogmaty dla studentów i kawiarnianych polityków od wielopłaszczyznowego, jednym końcem opartego na moralnej podstawie odpowiedzialności i drugim mierzącego w nieskończenie rozmaite bogactwo konkretnej rzeczywistości, rozumowania kategoriami państwowymi. I nie między lewicą, a prawicą, nie między frazeologią klasową a partyjną-nacjonalistyczną, lecz między doktrynersko-demagogicznym, a realistycznym i odpowiedzialnym sposobem pojmowania polityki bieżącej, nie dzisiaj zasadnicza linia podziału wśród grup politycznych.

I zaprawdę nie ma ewolucyjnego przejścia od jednej metody do drugiej, nie ma kompromisu między jednym a drugim stanowiskiem.

Złe rezultaty mieli ci, co z jakiegokolwiek powodów kompromisu tutaj próbowali. A próbowali kompromisu z jednej strony niektóre grupy, które oderwały się od stanowiska partyjnego, nie zdołały tego uczynić całkowicie i istotnie, a z drugiej strony w ostatnim okresie wielkiego przystanku po uchwaleniu Konstytucji pewne ośrodki, w których na tle wyczerpania walką ożyły spowrotem stare pierwiastki państwowego — partyjnego rozumowania, zamartwiały i przygłuszone w okresie twórczego wysiłku pracy, uosobionej w Józefie Piłsudskim.

Niektóre grupy zerwawszy węzły organizacyjne z macierzystą formacją partyjną, pozostały w martwym punkcie rozwoju. Porzuciwszy starą drogę, nie umiały obrać nowej, dokonały secesji, nie zdołały zapoczątkować nowego ruchu politycznego.

Jest to zjawisko dość typowe, gdy chodzi o peryferyjne konsekwencje wielkiego procesu przeobrażania politycznej organizacji społeczeństwa. Daje ono w rezultacie jednostki albo grupę polityczną, splecioną tak głęboko z kompleksem secesyjnym, że pozostaje ona już na zawsze tylko wieczną secesją, czyli zamkniętą gałęzią politycznego rozwoju, czymś gdzieś bezpłodnym protestem i jałową negacją.

Kompleks secesyjny gnieździ się w ludziach słabych i niezdecydowanych, niezdolnych do walki z atmosferą środowiskach. Kiedyś, albo zmęczeni walką zachwiali się, albo stracili wiary w dawne ideały, nie potrafili sobie sformułować własnych i nowych. Chorują na wyrzuty sumienia, jako że decyzja rozłamu była dla nich subiektywnie aktem słabości i oportunistów, a nie wynikiem siły charakteru i nowego przekonania własnego.

Tacy peryferyjni secesjonisci z oportunistów, tym się przede wszystkim odznaczają, że nie są zdolni do walki z grupą, z którą się rozstali. Uważają to za nieprzyzwoite, bo zapewne nie przyzwoite były powody, dla których secesji dokonali. Kto bowiem po ciężkiej walce wewnętrznej uświadomił sobie istotną różnicę poglądów, dzielącą go od macierzystej organizacji i dla tej przyczyny zerwał z nią węzły, ten niewątpliwie będzie z nią następnie związany walczył.

Bo wszakże o różnicę poglądów prowadzi się walkę w polityce i trzeba ją w imię tej różnicy prowadzić z przeciwnikami. Organizacja zaś, którą się dla istotnych różnic porzucało, z natury rzeczy staje się przeciwnikiem i to zwykle najzawziętym. Tak faszizm wystąpił przede wszystkim przeciw socjalizmowi, albo

demokracja narodowa po sesji z Ligi Polskiej przeciw formacjom demokratyczno-masońskim.

Drugim objawem peryferyjnym procesów rozłamowych jest kompleks nie zmienionych przekonań, czyli zamknięcie się w błędnym kole ciągłego dowodzenia, że rozłam nie polegał na zmianie programu, idei i poglądów. Jest w tym i trochę racji i trochę tego, że wobec nowych problemów rozeszli się ludzie w dwie strony, ale przedewszystkiem tkwią w tym kompleks usprawiedliwienia się i oportunistów wobec opinii, nad którą panuje moda dogłonnej wierności partyjnym formułkom. Ci sami ludzie chwaliliby się, klócili i dowodzili, że właśnie oni mają nowe przekonania, gdyby to nabrało dobrej marki w ich środowisku. Obiektywnie bowiem nie to jest ważne, czy ktoś zmienił, czy nie zmienił przekonania, tylko to, czy posiada, wyznaje i głosi słuszne i pozytywne, czy też błędne i niezdrowe przekonania.

Prócz tych secesjonistów z oportunistów i braku męskiej decyzji, którzy często do śmierci zajmować się będą dowodzeniem, że »nie zmienili przekonań« i godzeniem nie dających się pogodzić punktów widzenia (dawnego od którego odeszli i nowego, do którego boją się dojść), opóźniającym zjawiskiem pożądanego przeobrażenia politycznych jest zjawisko rozbrojenia wewnętrznego, jakby zawieszenia broni przez walczące strony nie z braku przedmiotu walki, lecz z powodu przemęczenia.

Trzeba umieć odróżnić zgodę z oportunistami i przemęczenia, będącą cofnięciem się wstecz, od zgody na nowe przesłanki ustalone przez jedną ze stron walczących, czyli od zgody, która przynosi nowy, wyższy szczebel rozwoju politycznego.

Zgoda z przemęczenia ma podobne skutki, co rozłam z oportunistami. Ztraca się poczucie słuszności własnych celów, a natomiast nabiera się przekonania do hasła przeciwnika. Nie przechodzi się stanowczo i konsekwentnie na jego stanowisko, — coby nie stanowiło objawu słabości — tylko się nabiera pewnej sympatii, do tego, co głosi przeciwnik polityczny i przyznaje mu się częściowo rację.

Owa ze zmęczenia wynika zgodliwość tę ma jeszcze fatalną stronę, że »częściowa racja« przyznana jest zwykle temu, co najefektowniejsze, a najmniej wartościowe polityczny wróg posiada w swoim repertuarze. Dlatego płaszczyzna zgody obniża wtedy poziom życia politycznego, cofa go wstecz zamiast podciągać wyżej, a na plac występują najbardziej garmatury każdej z armii walczących.

Po wielkim przystanku, zawieszeniu broni i zarazem po okresie, w którym negatywne zjawiska rozpadania się starych form partyjnych dominowały nad osiągnięciami pozytywnymi, musimy wejść w okres dalszy budowania nowych form. W tym celu trzeba uprzątnąć gruzy i śmiecie okresu przejściowego, złać kompleksy secesyjne i objawy wewnętrznego rozbrojenia, przezwyciężyć atmosferę oportunistycznej zgody i przejść do zdecydowanego ataku i walki, w imię zjednoczenia narodowego na rodzimym gruncie państwowym Konstytucji Kwietniowej.

Kultura państwowa, godna suwerennego Narodu, który miał wywalczyć sobie wolność, obronić granic i stworzyć własny ustrój prawny, wyruszyć musi na podbój szerokich mas społecznych i opinii publicznej, gdzie trwa jeszcze siła inercji i bezwład, paralizująca polski rozwój mocarstwowy — przedwojenna kultura partyjna.

Zdzisław Stahl

AWANGARDA

Państwa Narodowego

Miesięcznik polityczny

Prenumerata: roczna 5.— zł., półroczna 2.50 zł.

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI:

POZNAŃ

ul. Spokojna 10 II m. 15. Konto PKO Nr. 204.453

CZYTAMY I POLEMIZUJEMY

SAMOBICZOWANIE

„Wszepolaka“, pismo młodych Stronnictwa Narodowego, zamieścił artykuł p. t. »Wręcz tragicznie«, który ma być poważnym oskarżeniem, rzuconym młodemu pokoleniu, za jego »płyczną myślową i moralną«.

Dyskusję na ten temat otwiera redakcja artykułem p. t. »I tak i nie«, w którym czytamy:

„Autor art. „Wręcz tragicznie“ stwierdza wyższość intelektualną starszego pokolenia i wyraża powątpiewanie, czy młode wyda na miarę tamtych jednostki. Osobiście nie wątpię, że nie tylko nie ujrzymy drugiego Dmowskiego (prawdziwa wielkość nie jest chlebem codziennym), lecz nie dorównamy również bogactwem indywidualizmu i dorobku myślowego zastępom Popławskich, Balickich, Wasilewskich.

Dlatego, że w innej epoce przyszli i działali ci ludzie, inne cele mieli do spełnienia, a inne przed nami stoja.

Otrzymaliśmy po nich w spuściźnie potężny fundament myśli narodowej, a budowanie na nim do nas teraz należy.

„Wszepolaka“ ma rację. Nie szukajcie tych mocnych intelektualistów, wśród waszych szeregów, bo ich rzeczywiście tam nie znajdziecie.

Idea narodowa nie jest formułą martwą, lecz z biegiem lat, w miarę wyłaniających się coraz to nowych potrzeb i celów Narodu, ulega coraz to nowym sformułowaniom.

Dmowski, Balicki, Popławski w swoim czasie wyrosli ponad przeciętność współczesnych i dzięki temu pchnęli myśl polską naprzód w jej rozwoju. Ich działalność była buntem młodego pokolenia.

System wychowania waszego, karzący ciągle dopatrywać się w »Myślach nowoczesnych Polaka« i w »Przeglądzie Wszepolskim« ostatnich »dopuszczalnych« przez dyscyplinę partyjną sformułowań idei narodowej, wyklucza wykiełkowanie na tym podłożu indywidualności na miarę Dmowskich i in.

Przezuwajcie zatem w spokoju dorobek wielkich ludzi, nie odchodźcie, ani na centymetr, od tych »niewzruszonych« zasad, wytyczonych przez nich przed kilkudziesięciu laty.

Jedno jest wtedy pewne. Nowe piętra w dorobku myśli polskiej, budowane będą w dalszym ciągu, bez waszej pomocy, przez tych, którzy potrafili odrzucić wszelkie stare narowy i hamulce, dając idei narodowej nowe sformułowania narodo-państwowe, w myśl tego, co sami piszecie, że: »inne cele mieli oni do spełnienia, a inne przed nami stoja«.

Sztandary złożyć na Rossie!

„Czarno na białem“ organ demokratycznego obozu lewicowego, usiłującego, w imię swości pojętego testamentu Marszałka, przekreślić cały dorobek rewolucji majowej, omawiając memoriał złożony przez przedstawicieli P.P.S. Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej, pisze:

Jeżeli jednak memoriał, w swym końcowym okresie wysuwa, jako »rozumne państwowe wyjście z sytuacji wytworzonej« natychmiastowe wybory, na podstawie nowej 5 przymiotnikowej ordynacji, to nie świadczy o niemocy myślenia. Świadczy to raczej o głębokiej wierze autorów w moc wewnętrzną polskich warstw ludowych, której się boją nie tylko w »Dobrym Wieczorze«.

Świadczy o przekonaniu, że naród sam usunąć potrafi przyczyny zła. I że tego nie potrafi dokonać obecna elita i ci, którzy »oporem swym tamują drogę ku odrodzeniu kraju«.

A w »skuteczność tych rad-sposobów« wierzymy i my.

I cała demokracja... niekierowana.

Polską Partię Socjalistyczną, rozumiemy doskonale. Udział jej w zamachu majowym był, z punktu widzenia dążeń partii, błędem nie do darowania, którego skutki kosztowały partię wiele.

To też zorientowawszy się po niewczynie, P.P.S. przeszła do zaciętej opozycji wobec reżimu.

Gdzież jednak byli ci, »szczerzy demokraci« spod znaku »Czarno na białem«, gdy Piłsudski uporawszy się z parlamentaryzmem i demokratyczną (nie kierowaną) anarchią kładł swój podpis pod konstytucję kwietniową, będącą niczym innym, jak tylko ukoronowaniem wysiłków ostatniego okresu wiekopomnego Jego życia?

»Czarnonabiałowcy« nie dostrzegają tego testamentu Marszałka, próbującym zaś konsekwentnie kroczyć po wytkniętej przez Niego linii, proponują... nie rozwijać sztandarów, lecz złożyć je na Rosie.

Oni sami zaś tworzą:

Gmach Polskiej Demokracji, nie stereotypowej, międzynarodowej, bez wyrazu i życia, lecz właśnie czysto polskiej demokracji.

O zasadach tej »czysto polskiej« demokracji, poucza exakademik p. W. Rzymowski. Obszerne sprawozdanie z referatu p. Rzymowskiego wygłoszonego w Klubie Demokratycznym, znajdujemy na ostatniej kolumnie 23 num. tygodnika »Czarno na białem«.

Pan Rzymowski nie od dziś wygłasza »antyfaszystowskie« referaty. W związku ze zbliżającym się terminem procesu wileńskich komunistów spod znaku »Żagary«, prasa codzienna doniosła, że dnia 23 marca 1937 r. na zebraniu Klubu Dyskusyjnego grupy »Żagarów« wygłaszał odczyt również p. Rzymowski.

Wobec ujawnionego komunistycznego charakteru Klubu, został on w krótkim czasie rozwiązany, a kierownicy jego znaleźli się pod kluczem.

Ciekawe uwagi na temat procesu »Żagarowców« zamieszcza »Wiczór Warszawski«:

Ostatnie lata działalności spisku komunistycznego w Polsce były dobitnym wyrazem nader istotnych zmian taktyczno-organizacyjnych w pracy wyrotowej, prowadzonej na ziemi Rzeczypospolitej. Trzecia Międzynarodówka uznała za konieczność mobilizację wszystkich elementów t. zw. lewicowych, celem przeciwstawienia tego jednolitego frontu lewicy wzbierającym na sile prądom antykomunistycznym i sparalizowania w ten sposób niebezpieczeństwa »faszystowskiego«, zagrażającego Związkowi

Soj. Republik Sowieckich, który w rozumieniu Kominternu jest jedynym gwarantem komunistycznej sprawiedliwości społecznej, postępu i cywilizacji. Hasło »Nie ma wroga na lewicy« stało się wymowną ilustracją tego stanu rzeczy, przy którym zadawnione porachunki z »sojecz-faszystami« zostały na czas pewien przynajmniej odłożone na bok.

Piłsudczyk, którzy wybrali drogę, wskazywaną im przez p. Rzymowskiego, możemy tylko powiedzieć od siebie ich słowami: Sztandary zostawcie na Rosie!

MOCNA ODPOWIEDŹ

Tygodnik »Zaczyn« rozprawia się z zarzutami, jakoby ustroje kierowane niszczyły indywidualność jednostki i wpływały na jej ponizienie.

Traktujemy jednostkę ludzką bardzo poważnie, a w całej jej odrębności i z uznaniem wszystkich cech indywidualnych. Lecz ocenienie tych cech indywidualnych, tych odrębnych wartości nie prowadzi do tego, aby je kultywować, lecz aby je maksymalnie wykorzystać dla państwa. Traktujemy jednostkę indywidualnie, lecz nie pod kątem widzenia indywidualnych możliwości. Jest naszym celem wykorzystać maksymalnie wszystkie twórcze możliwości każdej jednostki, lecz wykorzystać je celowo i planowo w sposób wyraźnie planowy i zorganizowany. Jest naszym zadaniem zorganizować te możliwości tak, aby nie wyczerpywały się w ramach indywidualnych potrzeb danej jednostki, lecz by zostały wkomponowane w układ wyższego rzędu.

Cheemy umiejscowić każdą jednostkę ludzką w najodpowiedniejszym zespole twórczym, w którym wszystkie jej walory zostaną przez celowe zestawienie uwytłaczane, a wszystkie braki uzupełnione.

Cheemy wysilek twórczy każdej jednostki realizowany w zespołach twórczych kierować ku wielkim i zasadniczym sprawom państwowym i w ten sposób przepoić jej życie osobiste poczuciem odpowiedzialności.

Cheemy przez planowy i nowoczesny system wychowawczy rozwijać i potęgować walory indywidualne jednostki, doskonaląc stale jej możliwości.

Traktując w ten sposób jednostkę, nie tylko — w naszym głębokim przekonaniu — nie deprecjujemy jej ani nie pomijamy, ale przeciwnie, traktujemy ją najpozytywniej ze wszystkich kierunków wypowiadających się w tej sprawie.

Nie tylko nie degradujemy jednostki lecz awansujemy ją, wprowadzając w wyższy układ, wiążąc ją odpowiedzialnie z wielkimi zagadnieniami, nadając jej sens życia.

Traktujemy jednostkę ludzką jako dojrzałą do rezygnowania z osobistych zachcianek na rzecz systemów wyższego rzędu, za dojrzałą do zrozumienia, że nie jest dla siebie celem, za dojrzałą do wielkiej bezosobistej twórczości.

Stawiamy przede wszystkim na twórczość, więc bramy twórczości otwarte są w państwie dla wszystkich. Lecz z drugiej strony stawiamy na organizację, więc żadnym »mas«, jako »mas« nie możemy traktować jako zamknięty w sobie element twórczości. Traktujemy masę jako olbrzymi rezerwar sił niewykorzystanych, talentów nie odkrytych i nie popartych wykształceniem, możliwości nieujawnionych. Krótko precyzując chcemy, aby jak najprędzej masy przestały być masami, aby ludzie składający się na te masy nabrali własnej barwy i własnej twarzy, aby zależnie od swych zdolności stali się współtwórcami zasadniczych wartości państwowych.

Wszelkie frazy o rządach mas uważamy za pustą demagogię. Państwo XX wieku jest aparatem tak ścisłym i tak precyzyjnym, że można nim operować tylko po odpowiednim głębokim przygotowaniu.

Tak jak samochód musi prowadzić nauczony wykwalifikowany szofer, a nie furman, choćby był człowiekiem najlepszej intencji i wielkich zalet charakteru, tak i państwo może być prowadzone jedynie przez ściśle wykwalifikowanych, nowoczesnych »szoferów« państwowości, a nie przez najszlachetniejszych nawet przedstawicieli »mas« bez odpowiedniego przygotowania.

NOWOŚĆ!

Biblioteka „Awangardy“ T. X.

ENRICO CORRADINI

Jedność i Potęga Narodów

z włoskiego przetłumaczył i wstępem zaopatrzył

Dr. JAN ZDZITOWIECKI

POZNAŃ 1937 r.

Do nabycia we wszystkich księgarniach

Właściciel rozrachunku (nazwa wydawnictwa): AKCJA NARODOWA Czasopismo WARSZAWA, WILCZA 19 m. 10		Nr. Rozrachunku: 162	
Na zł <input type="text"/> gr <input type="text"/>			
Wpłacający: Człowieko) Cimie) Poczta) Miejscowość) ulica) numer domu) numer mieszkania)			
Dzień wpłaty		Dzień wpłaty	
Podpis przyjmującego	Numer nadawcy	Stempel okręgowy	
PRZEKAZ ROZRACHUNKOWY 162 na zł <input type="text"/> gr <input type="text"/> złote słownie <input type="text"/> gr <input type="text"/> jak wyżej			
Właściciel rozrachunku (nazwa wydawnictwa): AKCJA NARODOWA Czasopismo WILCZA 19 m. 10			
POCZTA: WARSZAWA			

Dażymy do koncentracji wszystkich dośrodkowych sił Narodu

Nowoczesny obóz państwowo-narodowy naczelnym naszym postulatem

Dział organizacyjny Związku Narodowców

OKRĘG WARSZAWSKI

Warszawa.

Dnia 25 listopada odbyło się doroczne walne zebranie członków ogniska warszawskiego Z. N.

Sprawozdanie z prac dotychczasowego zarządu ogniska wygłosił p. o. kierowni-ka kol. dr. Klaudiusz Hrabyk.

Po dyskusji nad sprawozdaniem i u-dzieleniem absolutorium ustępującemu zarządowi, wybrane zostały nowe władze ogniska w następującym składzie:

Prezes kol. Dr. Kl. Hrabyk, v-prezes kol. red. Janusz Makowski, sekretarz: kol. Zygmunt Mijakowski, skarbnik: kol. Zygmunt Dunin-Wolski, członek zarzą-du: kol. Janusz Smoliński.

Kom. rew.: kol. Wiktor Czernienko i Jan Wieteska.

Po wyborach wywiązała się długa dyskusja na temat metod pracy, jakie zamierza stosować nowy zarząd.

ZEBRANIE KLUBU DYSKUSYJNEGO OGNISKA WARSZAWSKIEGO

Dnia 1 grudnia w lokalu Z. N. przy ul. Wilczej 19 m. 10, odbyło się pod przewodnictwem kol. inż. Stan. Jabłońskiego zebranie klubu dyskusyjnego.

Referat p. t. „Od ideologii narodowej do narodowo-państwowej” wygłosił kol. dr. Kl. Hrabyk.

Po referacie wywiązała się ożywiona dyskusja, w której zabierali głos oprócz licznie zebranych gości m. in. kol. kol. inż. Jabłoński, Zygm. Dunin-Wolski, W. Czernienko.

OKRĘG LWOWSKI

Lwów.

Z ŻYCIA ZAWODOWEGO ZJEDNOCZENIA NARODOWEGO

Wiosną b. r. z inicjatywy lwowskich działaczy Związku Narodowców powstało w naszym mieście Zawodowe Zjednoczenie Narodowe, skupiające w swoich szeregach ok. tysiąca robotników różnych zawodów, narodowości polskiej. Organizacja powyższa ma już zorganizowanych kilka oddziałów, oraz wyodrębnioną sekcję kobiecą. Zawodowe Zjednoczenie, stojąc na gruncie narodowo-państwowym pochwalić się może konkretnymi wynikami swych prac, prowadzonych nie tylko na polu zawodowym, lecz i kulturalno-społecznym.

Założona została już biblioteka, komitet pomocy zimowej dla najbiedniejszych członków, ostatnio zaś powstał projekt stworzenia własnej spółdzielni, który zo-

stanie zrealizowany w najbliższym okre-sie czasu.

Z.Z.N. mimo klód rzucanych mu pod nogi, przez różne związki klasowe, komunistyczne, ukraińskie i t. p. coraz bardziej wzrasta na sile i znaczeniu.

W dniu święta niepodległości Z. Z. N. wystawiło w pochodzie kilkuset ludzi z transparentami, których treść witana była przez publiczność burzą oklasków.

Jeżeli rozwój naszej organizacji pójdzie w tym tempie, co dotychczas, to w krótkim czasie, stanie się ona najsilniejszą organizacją robotniczą we Lwowie. Wtedy łatwo położony zostanie kres wszystkim partyjnym lub klasowym związkom, które żerują jedynie na robotniku, nie dając mu w zamian nic, prócz obietnic.

Dnia 8 listopada 1937 r. odbyło się zebranie Zarządu Okręgu Związku Narodowców we Lwowie. Zebraniu przewodniczył red. kol. Stanisław Starzewski, informując zebranych o zjeździe działaczy Sekcji Akademickich Związku Narodowców, które odbędzie się dnia 14 listopada b. r. w Warszawie.

Sekretarz Okręgu Lwowskiego kol. Prorok złożył sprawozdanie z akcji organizacyjnej w terenie. Członek Zarządu kol. Pawlik przedstawił zebranyemu postępy akcji organizacyjnej Związku Narodowców na wyższych uczelniach we Lwowie.

Stanisławów

Dnia 15 listopada b. r. delegat Zarządu Okręgu kol. Adolf Prorok odbył konferencję z pełnomocnikiem Zarządu Okręgu Z. N. na powiat Stanisławowski kol. Tadeuszem Kwaśniewskim. Omawiano możliwości organizacyjne w powiecie stanisławowskim. W pierwszej połowie grudnia odbędzie się w Stanisławowie plenarne zebranie Związku Narodowców.

Jarosław

W okresie sprawozdawczym odbyły się trzy zebrania organizacyjne. W jednym z nich z ramienia władz Okręgu wziął udział kol. Piotr Zakrzewski, omawiając zagadnienie polskiej racji stanu na Ziemiach Południowo-Wschodnich. W związku z wyjazdem przewodniczącego Oddziału kol. Brunona Pawlika do Lwowa, tymczasowe przewodnictwo objął kol. Adam Blok.

Sambor

Dnia 21 listopada b. r. odbyło się w Samborze zebranie działaczy społecz-

nych Związku Narodowców powiatu samborskiego i turczańskiego. Odprawie przewodniczył sekretarz generalny Okręgu kol. Adolf Prorok. Na zebraniu omawiano konieczność współpracy członków Z. N. z T. S. L., jednocześnie członkowie postanowili zainteresować się mieszkańcami Podkarpacia pochodzenia szlacheckiego, by zapobiec zruszczeniu potomków dawnej szlachty zagrodowej. Obrady toczyły się na wysokim poziomie, omawiano konieczność zainicjowania wśród społeczeństwa akcji budowy domów ludowych i kaplic w obu wyżej wymienionych powiatach.

Kołomyja

Sprawa zorganizowania Oddziału Z. N. w Kołomyjach postępuje rażno naprzód. Dn. 4 b. m. bawił tu prezes Zarządu Okręgu red. kol. Stanisław Starzewski, który odbył konferencję z miejscowym kierownikiem akcji organizacyjnej Z. N. kol. Wiesławem Piskozubem oraz z miejscowymi działaczami organizacji społecznych.

Borysław

Dnia 6 listopada b. r. odbyło się tu zebranie Oddziału Z. N., któremu przewodniczył prezes kol. Inż. Skoczyński. Z ramienia Zarządu Okręgu wziął udział w obradach kol. Piotr Zakrzewski, który omówił współpracę członków organizacji Z. N. na polu kulturalno - oświatowym z T. L. S.

Drohobycz

Dnia 6 listopada b. r. na zebraniu organizacyjnym, któremu przewodniczył delegat Zarządu Okręgu kol. Piotr Zakrzewski, omówiono szereg spraw związanych z udoskonaleniem życia organizacyjnego. Postanowiono w miarę możliwości finansowych założyć bibliotekę i rozpocząć akcję oświatową na terenie wiejskim. W zebraniu uczestniczyli członkowie miejscowego Oddziału oraz kilku zaproszonych gości.

Buczacz

W miesiącu listopadzie b. r. sekretarz Okręgu kol. Prorok Adolf dokonał wizytacji miejscowego oddziału. Jednocześnie dnia 2 listopada odbyło się plenarne zebranie, na którym dokonano wyboru nowych władz organizacyjnych. Zebraniu przewodniczył członek Zarządu Oddziału kol. Lipka. Wybrano Zarząd z przewodniczącym kol. Antonim Urbańskim na czele. Dnia 23 listopada na zyczajnym zebraniu Oddziału omawiano współpracę członków Z.N. z miejscowym Oddziałem T. S. L.

Przemysł

Dn. 10 listopada b. r. kol. Prorok Adolf sekretarz Okręgu odbył konferencję z miejscowymi kierownikami pracy organizacyjnej Z. N. kol. Stupnickim i kol. Szuflitą. W miesiącu grudniu odbędzie się tu plenarne zebranie Oddziału Z. N.

Rawa Ruska

W miesiącu listopadzie br. delegat Zarządu Okręgu kol. Piotr Zakrzewski dokonał wizytacji miejscowego Oddziału. Dnia 21 listopada br. wiceprezes Zarządu Okręgu Dr. Zdzisław Stahl na publicznym zebraniu obywatelskim w Sokolu wygłosił odczyt p. t. „Konsolidacja społeczeństwa polskiego najważniejszym zadaniem doby współczesnej”. Obecnym ponad 120 ludzi.

Stryj

Dnia 30 października br. odbyło się zebranie Związku Narodowców, któremu przewodniczył kol. Stanisław Gutowski. Z ramienia władz okręgowych wziął udział w zebraniu prezes Zarządu Okręgu red. kol. Stanisław Starzewski. W zebraniu uczestniczyło wielu wybitnych działaczy społecznych społeczeństwa stryjskiego.

OKRĘG LUBELSKI

Piaski

Dn. 21 listopada odbyło się w Piaskach zebranie Zarządu Głównego Z. N. Na zebraniu uczestniczył kierownik okręgowy Z. N. kol. dr. Klonowiecki, który omówił bieżącą polityczną sytuację w Polsce. Powzięto również decyzje w zakresie popularyzacji programu Z. N. na wsi.

Tegoż dnia odbyło się walne zebranie z porządkiem dziennym. Na zebraniu przewodniczył kol. mgr. Pawłowski Jan.

Referaty wygłosili kol. kol. dr. Klonowiecki Wit. o sytuacji politycznej i zagadnieniach społecznych, oraz Grudziński Stanisław o liberalizmie i niebezpieczeństwie komunistycznym.

Po referatach uchwalono składki, podpisano deklaracje członkowskie, przyjęto projekt Zarządu, dotyczący zorganizowania t. zw. przeglądów politycznych na podstawie zbieranego prasowego materiału, oraz dokonano wyboru Komisji Rewizyjnej.

Łaskarzew

Dn. 24 listopada odbyło się zebranie w Łaskarzewie. Zebraniu przewodniczył prezes powiatowy kol. Poboży Franciszek, referat o szkodliwej i destrukcyjnej pracy Stronnictwa Narodowego wygłosił kol. Grudziński Stanisław. W dyskusji podkreślili koledzy w związku z referatem potrzebę uaktywnienia pracy państwowo - narodowej.

Dnia 26 listopada odbyło się zebranie robotnicze. Kol. St. Grudziński omówił główne wytyczne Z. N. i stosunek Z. N. do zagadnień robotniczych.

Dn. 27/XI. odbyło się krótkie informacyjno - towarzyskie zebranie akademickie.

**Czyś
zapłacił
prenumeratę
AKCJI
NARODOWEJ?**

Miejsce dla pisemnych wskazówek, dotyczących tytułu wpłaty oraz okresu czasu, do którego wpłata się odnosi. Korespondencja, zawierająca treść listów, podlega opłacie przez naklejanie znaczka pocztowego w wysokości opłaty za kartkę pocztową.

PRENUMERATA: kwartalna 0,80 zł., półroczna 1,50 zł., roczna 3,00 zł.

CENY OGŁOSZEŃ: Za miejsce w wysokości 1 mm. szerokości jednej szpalty w układzie 4 szpaltowym — w tekście 30 gr., za tekstem 40 gr., przed tekstem 50 gr., lekarskie 20 gr., drobne 10 gr.; specjalne 50 procent drożej.

Redakcja i Administracja: Wilcza 19 m. 10. Czynne codzien.: 17—19 z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redaktor: Jerzy Sadkowski

Wydawca: Zarząd Główny Związku Narodowców.

Zakład graficzny „ODRODZENIE” Warszawa, ul. Marszałkowska 52 tel. 9-04-10